

Sy-li spěwat,
Pilnje džětaš,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatonok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosé ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spar niěrnj
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džětaš
Wšědne dny;
Džěni pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočá ty.

Z njebjes mana
Njeh éi khmana
Ziwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew ée! F.

• Serbske njedželske lopjeno. •

Wudawa so kóždu sobotu w Smolerjez knižničkejzerni w Budyschinje a placzi štyrwórtlětnje 1,50 hr. s portom.

3. njedžela adventa.

Matth. 11, 2—10.

A hodam bliže a bliže stupamy. Sa dvě njedželi budžemy w duchu s pastyrjemi na polu stacj a křyschecj tu pomjescž: Wam je so dženska tón Sběžnik narodžik! — W Bethlehemje budžemy widžicj Marju a Josopho, t temu tež to džěczatko w žlobje ležo. Duž je prawje, so runje nětko na teho muža spominamy, kiž je Křystušej pucj pschihotowal, kiž je so prózowal, so bnychu ludžo do njeho wěriši, kiž je teho dla njepšchecželstwo wyškolicj ludžij, haj krala kameho na so scžahnył a kiž je skóncznje tehodla tež do šmjercze hieč dyrbjal. Tutón muž pak je Jan křechzenik.

- I. Křystuž jeho wyškolo stajesche,
- II. A tola wón we wěrije klabnjesche,
- III. Wón pak šebi na prawe městno po pomoz póšla.

I. Křystuž jeho wyškolo stajesche. Jan křechzenik běšche s jastwa t temu šnješej póšlow póšlak s tym prašchenjom: Šy ty tón, kiž pschicj ma, abo dyrbimy na druheho cžatakj? Tón šnješ běšche jtmaj wotmolwił, a jako běšchtaj wonaj woteschloj, wotpočoji wón šwědženje wo Janje, a to běšche jara cžescžaze. Wón dopomni šwojich pschipošlucharjow na tón cžak, hđžž Jan hiešče w jastwje njedychowasche, ale hđžž wón psched žylhmi cžrjódami pschi Jordanje wučesche a w Jordanje křechziesche. Šak ržachu tam jeho pošlucharjam, kiž běchu s Žerusalem a s žylcho wokolneho kraja pschischli, jeho wótre šlowa do wutrobj! Wy jescheczerjowa šlachta, šhto je wam pschikasał, pschichodnemu hñěwu cžetahcž? Ššekera je hižom te korjenjej pschikžena! A wón njerečesche hinal, hdyž mějesche bohateho psched šobu, hacž hdyž šhudy psched nim štejesche. Wón šo njerunasche ščinje, kiž šo tam a

šem šhila, ša tym hacž ju wětr na tón abo na tamny šok štorla. Wón njehodžesche tež w mjehkej drasče. Šeho drasta bě s kamelškich wšow a wón mějesche ložany paš wokolo šjedrow. Wón džě njebě mjehkeho abo cžescže polneho žiwjenja žadny. Woboje budžische lohko mēčj mōhł. Šerodasch křyschecche jeho rjad, duž budžische jemu lohka wěž była, šo jeho pschedel ščinicj a wšobne městno w jeho hrodže dostacj, hdy by jeno t jeho hřecham mjescžecž chžyl. Ale Jan křechzenik bě měšnikow šy. Š nanoweho doma drje na šwój pucj škoto a šlěboro dostal njebě, ale něšcto, šchtož bě wjazy winojte, mjenujžy wot Šoha wóšjene šwědomnje. A duž Šerodaschowi njepóžiwosčj, kiž poddanow do šamšneho hřecha wabjesche, šhoniwšchi, t njemu šjes bojoscže štupi, šak něhdy Nathan t Davitej a džesche: Njeje prawje, šo mašch ty šwojeho bratra žonu pschi šebi. Šak mačo bě jemu wo mjehke žiwjenje cžinicj a wón dyrbjesche dla tuteho šlowa do jastwa a do šmjercze.

A dale jeho Křystuž profetu mjenuje. Šaj, šotšij šu Šanowe woblicžo widželi a jeho šlowo křyscheli, tym je wěšče byčo, jako budžischtaj Elias abo Šelajas psched nimi štačoj. Šajla šwjata móž šapasche s njeho. Ale Jan bě hiešče wjazy. Šrofetojo šu Mešiasa wěšcžili a šu šo jedyn po druhim do rowa lehnjli, njěšbu jeho pak widželi. Jan pak je jeho šam se šwojimi wocžomaj widžal a je přjedy njeho šchok a jemu se šwojimi šlowami pucj do ludžij wutrobom pschihotowal. Wón bě jeho přjedybēžer. Šak šhwali Křystuž šam Šana křechzenika. Š njedžibuj na to, šak dohko hacž šo po Šožim šlowje džeržisch, šchto ludžo wo tebi rēča! Šeno šo cže Křystuž šhwali, tu na šemi psches rt twojeho šwědomnja, a junu na šudnym dnju šam se šwojim rtom.

II. A tola tutón šak wyškolo štejazy Jan we wěrije wustawasche. Šwacže móšt se šylneho želasa, šatožče jón na šamu

skali, wupruhuježe jón psches wězwustojnych mischtrow; je-li so jón psches měru wobczěžicze, dha móže so tola hnucz, haj kamo hynucz. Jan bě wěšće twjerdy we wěrje do Ahrystuša. Jako jeho ras t bebi hieč widžesche, potasa swojich wučzomnikow t njemu a džesche: Hlaj, to je to jehnjo Bože, kiž swěta hrěchi nješe. My móžemy bebi myšlicž, tak je so jeho wutroba sadowaka, jako teho Anjesa widžesche, a tak sbožowny je w tej wěstosći byt, so je nětko tež rada sa jeho hrěchi. A tola jeho wěra wustawasche. Jako w jastwoje Ahrystušowe stutki klyšesche, póbła dweju swojeju wučzomnikow t njemu a da jemu powjedžicž: Esy ty tón, kiž pschińcž ma, abo mamy my na druhého čakač? Rač běšče do tajkeho dwělowanja pschišchol? Jan bě jako prjedyběžer Ahrystušowy to swoje činił, wšokich a nišich t pokucze wołak a na Ahrystuša potasowak. To woprawdže ničžo lóhke njebě. Nětko tu tón Anjes bě a jeho móž žanych mjelow njeměšesche. Nětko móžesche so tola to sľubjene Bože kralestwo postajicž, w kotrymž bychu kami dobri ludžo bali, a wšchich klyš móžesche t semi porańcž. Tak by prawdosč knježika a njeprawdosč by t nehoma; poteptana so na semi wika. Haj, ale to tón Anjes ničžo nječjinješche. Wón drje by tu a tam rjane kłowo rěčak abo wulki džitw činił, ale čzi jebaczi Pharisejizy wostachu w swojich hrodach. Herodasch wjedžesche swoje njepróžjive žiwjenje dale a pobožni ludžo čerpyjachu kaž hdy prjedy a wón, Jan, kam idychowasche w jastwoje a čakasche na smjercž psches wótry mjecž. Duž so jemu, kaž stysne bolone wołanje wopuščeženého t hlubiny, to dwělowaze praschenje t wutroby wumiany: Esy ty tón, kiž pschińcž ma abo mamy my na druhého čakač? Mjestróžcze so, hdyž so wam t křiwilemi podobnje seńdže! Wěšće, našcha wěra je křilna móž. Šchtó to tula wšcho samóže! Za nješe křiz, a hdy by hiečcže čježšchi byt, ta mě a ma pomoz sa bližšeho, a hdy by bebi tón hiečcže wjazy žadał, ta woda ma njepršecželej, a dy by cze tutón na smjercž franik. Pschekhodž žylu semju, dha tajseje mozu nihdže njenadeńdžesč. Ahrystuš wo njej swědeži, so hory pschekhodžecž samóže. A tola móže tež wona t křiwilemi wustawacž. Sdyž by rjane nadžije měl a wone by čzi spodake, hdyž by so na dobroho pschecžela spuščežak a wón je cze sjebał, hdyž lěta dołho w bolosčach sduchujesč, a Bóh čzi ani strowosč ani smjercž njepršcinješke a nětko so čzi drusy kmeja a wołaja: Sdže dha je twój wulhwaleny Bóh? My wo Boha njerodž my a njemóžemy wyšacž, ty so t njemu dšeršich a ty mašch žakosčzi ž, haj, tehdy tehdy tež najswěrníšeho křicizijana wěra wustawa. Jako běšče Elias, dokelž běšče so kurowik dla teho Anjesa, psched kralowej Szabellu čželajo so pod jaworz lehnul a sduchowasche: Dočž je dha wšmi nětk, Anježe, moju dušchu, dha bě jeho wěra woštabnyka. Jako Mójsaš t Aronom lacžny a mokataty lud w puščinje, psched skala dowjedže a dwělujo na Božej mozy džesche: Wóšku- ch ježe wšchak, wy šakřli, budžemoj móž tež wam t teje skala wodu wuwjesčž? tehdy psche tež jeho wěra woštabnyka. Esy dha ty wjazy hacž Elias abo Mójsaš? Duž njestróž so, hdyž w strašchym čžastu tež twoja wěra klab je a njemyšl bebi, so by tehodla wot Boha wopuščeženy a sa wěcznosč sľubjeny! Tola pak njesabudž

III. bebi na prawe městno po pomoz póbłacž.

Jan so dołho se swojeje małowěru njenošy. Njepršchladni tež ty dołho, hdyž twoja wěra hinje. Sdyž je wichoř twoju křechu rozžychowak a desčecž psches nju do twarjenja macža, dha temu dołho njepršchladujesč; pschetož twojemu domej mohla wulka škoda nastacž. Esľabnje wěra, tehdy je wulki strach sa nje- smjertnu dušchu. Tehodla Jan se Ahrystušej póbła. To bě to jenicžke prawe městno. O, póbčel jež ty t njemu! Ale wołak póbłow wsacž? Dwaj staj tebi t ruzy wšchědnje. Tón jedyn je twoja modlitwa. A ta pomha. Sdyž je šchtó do žołnow padnył

a tebe wołaju na pomoz, dha so wěšće njesarjetnjesh. Dyrbjak so Ahrystuš sarjež, hdyž twoja wěra hascha a ty jeho prošysč, so by čzi ju sľehak? Tón drugi pošok je twoje wóčžko. To njech do biblije hlada. S njeje čzi Ahrystuš kam wotmolwoja: Sľepi widža, křomi křodža, wušadni budža wučžicženi, wušchi klyšcha, mormi horjestawaju a křudym budže ewangelij přědowaný. To budže twoju hinjazu wěru sľehacž. Nad Rheinom bydlesche křuda wudowa. Wona běšče jedyn křuch swojeje domjazeje nadoby po drugej pschedacž dyrbjaka, so by bebi křleba kupicž mohla. Běchu tehdy tajke čžastu, kajlež je nětko mamy. Škónenje pscheda t křowawnej wutrobu tež swój nowy testament. Jedyn žid jón kupi a tón pscheprošy t bebi někotrych swojich towaršchom, so bychu jón hromadže čžitali a so tak prawje Desušej, temu křchžowanemu, pošmjeli. Woni počachu čžitacž a so křmējachu. Ale čzim dale pschińdžechu, čzim křabische bu to křmjecze teho, kiž bě to wšcho naprawik. Jako nětko pschi čžitanju hacž na Golgatha pschińdžechu, pschesta jeho křmjecze žyle. Sdyž běchu škónčnje docžitali, poča wón žylu jakoň hiečcže junu čžitocž, ale nětko uiz wjazy, so by so Ahrystušej křmjak, ale so by w nim křubjeného Měšiaša namakal. A jako šaso čžitajo na Golgatha pod křchž stupi, dha běšče, kaž te žówke na přěnim jutrownym ranju, Ahrystuša namakala wón džesche t duchowuemu a bu po něšcto čžastu křchčženy. Dži a čžit teho ruja!

Janowej póbłaj staj so t njemu wróčžiloj a staj jomu powjedakaj, šchtóž běchtaj widžaloj a křlyšchaloj. Duž so jomu wěra do Ahrystuša wotkóžzi. Nětko bě šaso wjekelny — w jastwoje a je stroschiny do smjercze šchol we wěrje.

Bóh šđerž nam wěru! Wotom njech nam rubja, šchtóž čžedža, dha křmy tola bohatschi hacž žadyn kral. Kř. w H.

R 10. dezembrej.

Džen 10. dezembra bě runje 400 lět, so Luther spali list wujaměnjena t žyřkwoje (bannbullu) psched wrotami Wittenberga; potajkim tež jedyn Lutherowy jubilej. Bě to sa tón čžast psched 400 lětami něšcto wulke a njewšchědne, šchtóž Luther tam 10. dezembra 1520 dokonja a swědečesche wo wulkim pschekswědečenju wo tym, šchtóž prawe a dobre a wo wulkej dwěrje na Boha. Tole woboje ludej našeho kraja nětkole po- brachuje! Dušch njech je šakž a šakž potasany na tón čžast psched 400 lětami a na teho najwjetšeho tamneho čžasta, na Luthera.

Duž njech je tu tež šapřane jene t Lutherowych kłowow, kotrež kaž sa tamny čžast tak tež sa našch placzi: „Bóh je nětkle šapocžal, naš domachpytacž se wšchelatoremni duchowutymi a čžel- nymi nřjani. Tola wjele hórje to hiečcže pschińdže, hdyž so tež to swjate ewangelijon t Němskeje wojnje a wopacžne wučžby pschińdu, hdyž tón jedyn to a tón drugi tamne budže wučžicž! Tehodla je nřne, so my t wutrobu so modlitny, pschetož bebi na to myšli, so by žylu Němsku w křwi potepil a to ewangelijon precž wšal. Sdyž bóle nješhwataju hacž wón a hdyž jemu modlitwy njewoboraju, pschińdže to t tymi napschecžiwnikami takle: Sdyž so wučžbu Božeho kłowa šahnali, pschińdu tajke žakosčje, stysnosčje a nřny na Němsku, so budža prajicž: „Tu je něhdy Němska byla!“ Tehodla dyrbinny wěšče sa swojich potomnikow sa swoje džeczi a džecžicžeczi prošycž, so bychmy my jim tu wučžbu (teho ewangelijona) šakhowali a woni ju po nami herbowali, so by Bože mjeno křwecžene bylo a Bože kralestwo wostalo.“

Njeje tole wjazy hacž jenož jene kłowo? Njeje to jene wěščenje t profetiskim wóčžkom a ertom?! Njeje to, jako bychmy my nětkole čzi byli, na kotrymž so dopjelnja?! A njeje to nad nami wšchěmi, so tón jenicžki wupucz džemy, wot Luthera nam potasany, so mjenujzy tu wučžbu teho ewangelijona

wo Jezuku Chrystuku, tym Anjesu a sbožniku, sathowamy taf, so ju nasche džeczi a džeczdžeczi móža herbować, a to wscho taf, so je Bože mjeno nětke a potom sbožeczene a Bože kralestwo mjes nami a nimi?! Duž budž to tež taf!!

Tola hody.

(Potraczowanje.)

„Nanto! Nětke je cźmiczka! Stupju kušodžizom!“ i tymi słowami sastupi Rudželina do jstwy, žebi rubishežo wjasajo.

„Ró dha dži! Sšym storo žam wežipny, hacž tam nětšto nashonisch“, wotmolwi Rudžela, kiž na kachlowej lawzy žedžo žebi ruzy wobhrjewasche. Wontach hwišdasche ranjši wětr, a to njeje runje won wjekele, hdyž schleńza 5 sšhodženkow sšuny potasuje a ty kamjenje pschekadowacz a rumowacz dhrbisch. „Wěsch, žana, w Barlinje thych wulkich městach nětke tola taf wožebje hycž njemóže. Čžitach prjedy w nowinach wischelake wězki, kaž nětke storo kóždy džen!“

„Tola niz jafšo njeměry!“ wustróžana mandželsta jawola.

„Ně, ně!“ ju mandželsta směruje. „Njeměry niz, strajk jenož! Sdy dha bychu ras bjes teho byli lětka. Ale wěsch, potom tež tyšchernje njedžělaju obo dželacz njemóža, hdyž žwězu a móž nimaju!“

„Čšto tež to Jan potom žyliczki džen cžini, hdyž njedžělaja. To by tola cžim prjedy pišacz móhl, tón hólz wjedrowh!“

„A to hiščeže dwóžy sa džen, hdy by čžy!“ nan pschiblokuje. „Sa praju, tu je nětšto wopaf!“

Wontach žo durje woczinja a saczinja. „Nětke runje nětštoń dže, hdyž čžyč tola k kušodžizny!“ macž hñewna rjeknje.

Tu klepa žo do duri. „Dale!“ dwě hubje prajitej. Durje že woczinja a sastupi — Marka, kušodžineje džowta.

„Womhaj Wóh!“ strowi pscheczelnje, tola troščku splóschinuje. To njebe hewaf jeje wšchnje. Čštož Marku inajesche, wjedžesche, so je to wjekele holicžo.

Rudželiz mandželstej ju witaraj, Rudželina i wobemaj rufamaj.

„Ach wujo, wy seže tež hižo žwjatof cžinik!“ sapocža Marka. „Widžach waž tola prjedy runje hiščeže pschi muri na sħrodže, a nětke seže hižo tu!“

„Wěsch, Marka, moje kamjenje maja tež cžaf na jedyn druhi džen. Ale praj, tebi drje by najlubšcho bylo, njebh-li mje nutšach namafala?“

„Ach, wujo!“ Marka žo jastorkujo samolwja. „Njerēcže tola taf! Měnjach jenož, so cžetu tu nadenidu . . .“

„A nětke nadenidžesch tu tež teho wuja, kotryž nježmě žlyščeč, tajke potajništwa kušodžiz Marka i macžerju ma!“

„Ale wujo, tajki wy seže!“

„Kajke to tež potajništwa budžeje, nužo!“ pomha Marzy Rudželina. „Ale masch prawo, mužojo njetriebaja wscho žlyščeč: Wóh, Marka, čžu w kuchinje nětšto male pschihotowacz. To móžemoj žebi pschi tym nětšto popowjedacz! Njech nan taf dolho kachle džerži a do Barlina pucžuje!“

„A žanej?“ žo Marka šhwatniwje prascha.

„Saj, Marka, k naschemu žanej!“ rjekny Rudžela. Dokelž raf Rudželina na jeho hloju žlyšchesche, so je hñewny a žo žnadž nětšto wuplajnje, šštož trieba njebe, pschetorže jeho, prajizy Marzy: „Saj, wo žana žebi tu runje powjedachmoj! Móžemoj to wontach dale cžinicž. Wóh.“

Durje žo sa žónškimaj saczinichu. „Sa macžerju a pschihodnej džowtu!“ žebi nan pomhli, tola njeměrne myšliczki žemu hñydom tutu rjanu sħnachu. Jan! Barlin! Čštrajk!

Wulke město, wulke strachi! Taf žemu to psches hlowu džesche. „Barlin, jedyn Wabel“, bě žemu nětštoń prajil. Tehdy njebe na to kędžbowaf, nětke lehy žo žemu tuta myšl cžezto na wutrobu. „Njewěra a hrěch žu tam domach, je to jama sa mlody lud kaž kóžde wulke město!“ bě žemu žotra tehdy pišala. Njebe jej tehdy ničžo wotmolwił. Dženka žo praschesche a wutroba žemu tšchepotasche, hacž žnadž je Jan, jeho šchwarny Jan, tola do nětajkeje tajkeje jamy šalšil! —

Raf dolho bě taf žedžil a, kachle džeržo, myšlil, njewjedžesche wjazh, jako žo durje wocziniču a mandželsta sastupi.

„Nano!“ rjekny wona, a to taf, so nan hñydom wjedžesche, so nětšto wožebite pschindže a to niz runje nětšto swožebelaze.

„Nano! Marka tež ničžo njewě! Njeje dolho žaneho lista doitała, ta woboja holza!“

„Je dha cži to žama powjedala?“

„Najprjedy žo taf nasdala praschesche, jako raf wo naschaj staroseži žlyšchesche, sħuži žo a wupowjeda mi wscho!“

„Wšcho? Čšto to?“

„Ró, nano, so mataj žo lubo, so staj žebi pišaloj, a so Jan polastawasche pišacz a so hižo dolho, so pošledni list dósta; je mjes tym dwóžy pišala, žo praschejo, ššto to i nim je!“

„Ró, duž widžijch, so tu nětšto překi tši!“ jawola nan.

„To Marka tež praji!“

„A ničžo wjazh?“

„Saj, myšl žebi nož! Wona praji, so je Jan do sħyč towaršchow pschischol. Saj, wona žamo mjenesche, so Jan do žyła wjez w Barlinje njeje!“

„W Barlinje njeje!? Macže, ty drje njejšy! Raf móže wona nětšto tajke prajicž! To je tola hłuposčž ža, žarliwoščž to je! Smeju drje prawo, so Jan ju tam šabudže!“

„Ale nano!“ macž i waha rjekny.

Nan phtny, so bě i hñewom wujel a rjekny: „Macže, hdyž raf tež tajkeho cži napowjeda!“

„Wona je nětžde nětšto šhonicž dhrbjala, nochžyšche raf prajicž, ššto a hže!“

„Wot koho tež to?! Tu tola nětžde ničštoń tajki njeje, kiž by i Barlinom šwiska mč.“

„Wěsch, nano, woczakujmy jutšišchi džen! Sħnadž namaj lista pschiježe a dobru powjesčž! Njedhrbjaf raf list dóńčž, porēcžu jutse i Marku a dhrbi mi wscho prajiz, šštož wě! Čžemot žebi ras tu žyłu wěž pospacž. Sħnadž je jutse potom žyłe hinojšcha!“

„Macže, masch žnadž prawo! Ale jutse dhrbju šhonicž, ššto je a ššto niz! Hewaf —!“

„Ničžo hewaf! nano!“ pschetornje směruje muža. „Je cžaf do hrodže, a ty moh! mi po dwě žhanje wody dóńčž!“ —

Raf je najwjetšchi ruski pěšnječ Dostojewski wumrjel.

Č čžakopiža „Sšwětlo“.

Dostojewski běšche najwjetšchi ruski pěšnječ, haj jedyn i najwjetšich pěšnječow žyłego žwěta. — Sdyž je němski pěšnječ Goetha wyšola i njebju žo pošbehowaza hora, je wón žyła alpska horina, taf wobšchěny kaž žyly ruski kraj, njewuprajnje hłuboki a pobožny. Němžy jeho hagle nětke pomalu jesnaja. Wo nim čžemy ras wožebity nastawš podacz. Dženka čžemy jenož jara šajimaku powjesčž podacz, kaf je wón wumrjel. Čžeski čžakopiž „Sšwětlo“ powjeda:

Běšche to 25. wulkeho rózka 1881, hdyž žo žlawnemu ruslemu pěšnječej pschi žwóžbnym wobjedže kreiw pscherasch a hižo drugeho dnja dosta žo žemu notny nadpad. Jeho džowta

piša nětk takle wo jeho činjerczi: *„Sdny běšče mój nan po jara njeměrnej nozy nasajtra wotučil, wjedžešče moja macz, so bu jeho hodžiny wotlicžene. Tež mój nan to wjedžešče. Staž pschey we wažnych wotomikach swojeho žiwjenja dořahny wón po ewangeliju. Prořyske swoju mandželstu, so by na dobre šbože swoju staru bibliju i-jastwa wotewrika a jemu přenje rjadki pscheczitala, na kotrež jejny pohlad padnje. Salrwajso swoje žylsy čitaske maczer wótf: Tehdy pschindže Jesuř i Galilejskeje i Jordanej i Janej, so by wot njeho kščeženy byl. Ale Jan so jara wobaraske, jemu prajizy: Ja mam wot tebe kščeženy byč, ty poť pschindžesč te mni? A wotmořwo džeske Jesuř i njemu: Nječ so jeno nětk tak stanje; pschetož tak nam pschibluscha wšchitku prawdosč dopjelnicž. Duž wotpuscheci jemu. — Sdny běšče mój nan tute Jesuřowe žlowa wušluschal, pschemyřlowaske šhwiltu a potom džeske swojej mandželstke: „Sny žylschala? Wostaj mje! Moja hodžina je pschischla, dyrbyju wumrjecz!“ Dostojewski prořeske potom wo duchomneho, spowjedaske so a dosta wopravjenje. Sdny běšče duchomny woteschol, sawola nař do komory, wsa naskej malej ruzy do swojeju a prořyske maczeru, so by hiščeže junu bibliju wotewrika a nam wo šhubjenym žynu čitala. Wón pschipořluchaske se saczinjenymaj woczomaj do myřlow pomurjeny. Wotom nan je žlabym žlowom rjekny: Moje džeczi, njesabudžež nihdy, sčtož seže runje žylscheli. Mějež dospolnu dowěru i Bohu a njesabudžež nihdy, so jeho woadacza nadžijecz. Lubuju wař jara, ale moja lubosč njeje ničzo pornjo njesčonežnej lubosči Božež i wšchitkim ludžom, kiž je wón stworil. Sdy by so tež sčonežnje stalo, so byščeže ja swoje žiwjenje do sčostnista padnyli, njeschestežež nihdy, so Bohu dowěricž. Seže jeho džeczi; potacze so psched nim jaku psched swojim wótzom, wuprořeske žebi jeho wotpusť a wón budže so wjekelicž nad waschim pokorjenjom jako je so wón wjekelil nad nawróženju šhubjereho žyna — —“. Nen nař wobja a da nam swoje žobnowanje; platakzy wopuschecižmy jeho komoru. Pscheczeljso a pschiruwsi bėchu so wo dobrej ištwi šhromadžili, pschetož powjesč wo straschnej šhorosči bėšče so po mějež roščerika. Mój nan da jedneho po druhim jastu-picž a prajeske kóždemu pscheczelnu žlowo. Jeho mój šhubjowaske so widomije, jako džer pokracžowaske a wjecžoru so jemu i nowa kreib pschercy a počza wědomije šhubicž. Durje jeho komorki bėchu wotewriene a wšchitzy pscheczeljso bėchu jastupili, so bychu pschi jeho činjerczi pschitomni byli. Stejachu bjes žlowa, bjes platinjenja, so njebychu činjertne wojowanje molili. Jenož moja macz plataske čičho, fleczo pschi ložu, na kotrymž jeje mandželsti ležešče. Wořebliwy stuf, podobny bubnjowanju wodny, pschendže i kreka mrejazeho a jeho hrudž so šwjesy; rěčeske ryčle a čičske, ale njebėšče jemu šrořymicž. Pomaku bu jeho dych njeřylschelny, jeho žlowa rědske. Čacž jemrė . . .*

Zyrfej a stat.

Esynoda dale wuradžowaske; wořebity a žlowny dypł bė sarjadowanje wořadow. Na něhdže 70 namjetom a proštwom bė i tutej wězy i kraja dōschlo. Duž bjes džywa, so žynoda tež wjele čaža na tutu wěz wāžeske, hacžrunje bė so jeje wubjerč žizo dořadnje i tutej wězu sabėral. —

Čajima wějež kóždeho, sčtož i Blauena we B. žylschi wo nabožinje wo schuli. To je wěseže město polne industrije a dželaczerjow. 13063 ewangelstich džeczi tam do 19 schulow řhodži. Jim staršchi buchu namotwjeni, so bychu šjewili, kotre džeczi so i nabožneho rořwucžowanja wosmu a kotre so ja to tak mjenowane rořwucžowanje smyřlenja (gesinnungsbildenden Unter-

richt) samolwja. A sčto bė wotmořwa?! Sa 10620 džeczi wōbudžichu so staršchi ja nabožne rořwucžowanje, jenož 2493 bu ja tamne moderne rořwucžowanje samolwjenych. A tuto Blauen mějeske hiščeže njedawno žylmu sozialistisku wjetřchinu.

Alkohol.

Jato bėchu Němzy we wulkej wójnje Belgistu wobřadžili, bu wobydlerjam trucež sakasane, alkohol picž. Sežehwiti tuteje sakasnje a tak teho, so lud njemōžeske wjazy alkohol picž, so bōřsy potajachu, a to pschedawšchem wo liečbje duchathornych. Žicž bu mjenje a mjenje. W řhorowni Sřwj. Jana wo Brüsselu — řnadž tōn a tamny naschich pōlnoschěrnych so jeje dopomnicž wē! — bė tež wotdželenje ja duchathornych. Žicž liečba wotebje-raske lėto a bōle, a to, kež lėtarjo wobřwēdžichu psches to, so bywaske jich wch mjenje a mjenje, kotřiz bywaja psches alkohol duchathori. Do spomnjeneho wotdželenja pschindžechu ducha-thornych wo lėče 1913: 58, 1914: 44, wotom pak hacž do lėta 1918 jenož hiščeže 15, 9, 5, 2 a wo přenich 8 měřazach lėta 1919 do žyla žadny! — To žu jenož liečby, tola wone wofaja wótf a jich wotanje je jene warnowanje. Tež pola noř je alkohol nětko hiščeže sputany do rjecžasow drohoty a nuly — i najmjenscha tola i wulkeho džela! — Budže nasch lud žylny doječ, alkohol wuputacž i mozu swojeje wole a tak tuteho čerita ludowřazerja pschewinheč!??

S bliska a i daloka.

„Domjazy předar“ je nětk do wořadow dōschol. S tutej knihu posticža řerbste knihowe towarřstwo swojim řobustawam a wšchem Sserbam řerřny hodowny dar, kotryž dyrbjal swoje měřtwu namacž pod hodownym řchtomom kōždeje swōjby. „Domjazy woltař“, „Domjazy klėtk“ a nětk „Domjazy předar“ tute ři njech žu domjazy we wšchich naschich řerbřkich domach! — Sdny dyrbi žebi knihowe towarřstwo tež 12 řr. ja tutu knihu žedecž, njeje to, hdyž placžiny pschirunjesch, wjazy hacž wo mērnyh čařu ja podobnu knihu placžeske; řakřluzba njeje žana pschi řym. Řniha je na wořadnych duchownych rořřřana, duž tež wořobiteho pučza do města rjeba njeje.

S Frauenhaina (pola Wulkeho řojna) so ježehowaze pišče: S řch řchřrojoch wuczerjow stej dwejo nabožne rořwucžowanje řožikoj; jena šhromadžina starřchich bė žebi 23⁴ wjetřchin pschale, so bychu nabožne hodžiny jenož tajzy wuczerjo mēli, kotřiz žu šwolnivi, řchescžansku nabožinu džecžom podawacž, a so bychu čzi wuczerjo kotřiz to swojeho pschewēdženja dla nje-mōža. řwoje řakōnske prawo wužili a nabožne rořwucžowanje řožili. To tež dwejo i řch řchřrojoch wuczerjow čzinjeschaj. Na to je so řchulste pschedstjeiczerřstwo, kotrehož pschedřnda je sozial-demokrat, wořadneho duchowneho praschalo, hacž čže pomhacž, wo nabožinje rořwucžowacž. Tutōn wěso do teho šwoli a džerži nětk wob řhdžen 8 řchulřkich hodžin ja nabožinu. — Tu je so ta wēž žyle po řakonju řarjadowala a pschi řym je kōždy na swoje prawo pschischol. Sny pak druge gmejny, wo kotrychž žu řchulste pschedstjeiczerřstwa nabožne rořwucžowanje wotpokasali, řanis i řerjazynti řlowami. To bė wējo pscheczitwo prawu a řakonju S. řdž tōn řipřežanski wuřud tola nětko bōřsy lėpřchim wobřej-nosčam dopomha.

W. we W. ja 4. advent.

R. we W. ja hody.

Čičskež a naklad: Šsmolerjež knihicžisčezernja, řap. družřtvo i wobmj. řuf. wo Budyřchinje.